

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/22/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3212205202
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3212205202.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudkýň JUDr. Emílie Zimovej a JUDr. Márie Vrtochovej vo veci starostlivosti súdu o mal. Q. H., nar. XX.XX.XXXX, mal. Q. H., nar. XX.XX.XXXX, mal. Y. H., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C., pracovisko H. T., detí rodičov: matky J. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. T., ul. G. č. XXXX/XX, a otca Ing. N. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. R. č. XXX, o návrhu matky mal. detí na zvýšenie vyživovacej povinnosti, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 29. mája 2013, č.k. 1P/180/2012-157 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 13. júna 2013, č.k. 1P/180/2012-163, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením **p o t v r d z u j e.**

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením súd prvého stupňa zvýšil vyživovaciu povinnosť otca voči mal. Y. H., naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, č.k. 4C/64/2011-76 zo dňa 13.02.2012, a to zo sumy 60 eur mesačne na sumu 85 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2012, ktoré výživné otca dieťaťa zaviazal platiť k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Nedoplatok na výživnom v sume 250 eur súd prvého stupňa povolil otcovi mal. detí splácať po 15 eur mesačne spolu s bežným výživným po právoplatnosti tohto rozhodnutia, do zaplatenia, pod stratou výhody splátok. Vo zvyšku návrh matky mal. detí zamietol. V rozhodnutí konštatoval, že matka mal. detí sa návrhom domáhala, aby súd otcovi mal. detí zvýšil vyživovaciu povinnosť na mal. Q. H., Q. H. z doterajších 50 eur mesačne na 120 eur mesačne a u mal. Y. H. z doterajších 60 eur mesačne na 120 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2012 s odôvodnením, že od poslednej úpravy výživného sa pomery zmenili. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že návrh matky mal. detí na zvýšenie vyživovacej povinnosti je podaný čiastočne dôvodne. Súd prvého stupňa skúmal v súlade so zákonom zmeny pomerov na strane mal. Detí, ako i rodičov mal. detí. Naposledy bola vyživovacia povinnosť upravovaná rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, č. k. 4P/64/2011-76 zo dňa 13.02.2012, právoplatným dňa 24.02.2012, kedy bola schválená dohoda rodičov, otcovi mal. detí bola s účinnosťou od 01.12.2011 zvýšená vyživovacia povinnosť: voči mal. Q. z 35 eur mesačne na 50 eur mesačne, voči mal. Q. z 35 eur mesačne na 50 eur mesačne, voči mal. Y. z 35 eur mesačne na 60 eur mesačne, pričom mal. Q. bol žiakom 6. ročníka základnej školy, mal. Q. bol žiakom 7. ročníka základnej školy a mal. Y. žiačkou 9. ročníka základnej školy. V súčasnosti je mal. Q. žiakom 7. ročníka základnej školy, mal. Q. žiakom 8. ročníka základnej školy a mal. Y. študentkou 1. ročníka Strednej umeleckej školy v U.. U mal. Y. došlo teda k zmene pomerov najmä v tom, že od 01.09.2012 je študentkou strednej školy, s čím nepochybne vznikajú zvýšené výdavky, spojené s vyučovacím procesom, najmä cudzích jazykov, zakupovaním učebníc (na anglický jazyk, francúzsky

jazyk, slovenský jazyk), školských pomôcok, poplatkom na ZRPŠ, školskými výletmi a účasťami na povinnej praxi. Matka mal. Y. zakupuje odev na prax, pomôcky, prispieva jej na stužkovú slávnosť 7 € mesačne, na stravu, ubytovanie na internáte a na cestovné do U. a späť. Na strane mal. detí Q. a Q. súd prvého stupňa nezistil podstatnú zmenu pomerov, naďalej sú žiakmi základnej školy. Na strane matky mal. detí od poslednej úpravy o výživnom došlo k zmene pomerov v tom smere, že v čase posledného rozhodovania o výživnom bola zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom cca 300 eur, v súčasnej dobe je nezamestnaná (od 14.09.2012), naposledy podľa vlastného vyjadrenia bola zamestnaná na trvalý pracovný pomer v roku 2010, v súčasnosti poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 103,90 eur mesačne a prídavky na deti vo výške 67,62 eur mesačne. Pokiaľ ide o pomery otca mal. detí, pri poslednej úprave vyživovacej povinnosti otec mal. detí od mája 2011 pracoval ako opatrovateľ starších ľudí vo Švajčiarsku cez agentúru, v súčasnej dobe otec mal. detí naďalej vykonáva prácu opatrovateľa vo Švajčiarsku na základe pracovnej zmluvy, dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.000 eur. K výdavkom otca bolo zistené, že žije v prenajatom byte v T. F., za byt uhrádza 250 eur mesačne aj s energiami. Zhodnými vyjadrenia rodičov mal súd prvého stupňa za preukázané, že počas manželstva bolo uzatvorených viacero zmlúv o úveroch a pôžičkách, rodinný dom bol predaný v dražbe, zostatok úverov je cca 100.000 eur, matka mal. detí podľa vlastného vyjadrenia od rozvodu, ktorý bol v marci 2011, zaplatila iba jednu splátku vo výške 100 eur, otec mal detí spláca úvery: voči Prvej stavebnej sporiteľni vo výške 75 eur mesačne a voči Slovenskej sporiteľni vo výške 150 eur mesačne, iné úvery zatiaľ nespláca. Súd prvého stupňa po takto vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca mal. detí prispievať na výživu mal. Y. H., ktorá je od 01.09.2012 študentkou 1. ročníka Strednej umeleckej školy v U., zvýšeným výživným vo výške 85 eur mesačne, ako i sám navrhoval. Pokiaľ ide o návrh matky mal. detí na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca mal. detí voči mal. Q. a mal. Q., súd prvého stupňa mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že u mal. Q. a mal. Q. nedošlo k podstatným zmenám pomerov, pričom otec mal. detí si vyživovaciú povinnosť plnil i nad rámec súdom určeného výživného, mal. deťom dáva pri stretnutiach vreckové vo výške 20 eur, dobíja im kredit na mobilný telefón po cca 10 eur, dcére zakúpil notebook za 430 eur, mal. Q. v septembri 2012 prispel sumou 50 eur na animačný krúžok, mal. Q. prispel sumou 15 eur na plavecký krúžok, na Vianoce 2012 deťom dal sumu 100 eur, a preto súd prvého stupňa návrh matky mal. detí v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti na mal. Q. a Q. H. ako nedôvodný zamietol. Zároveň dodal, že k mal. deťom má vyživovaciú povinnosť aj ich matka, ktorá si ju však čiastočne plní výkonom osobnej starostlivosti o maloleté deti. Vzhľadom k tomu, že výživné na mal. Y. H. bolo určené späťne k 01.09.2012, súd prvého stupňa vyčíslil výšku dlžného výživného zo strany otca mal. detí vo výške 250 eur, (t.j. 25 eur x 10 mesiacov), pričom tento nedoplatok na zameškanom výživnom povolil súd otcovi splácať s poukazom na § 160 ods. 1 O.s.p. v mesačných splátkach po 15 eur popri bežnom výživnom, pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich vzhľadom na otcove preukázané majetkové, sociálne a zárobné pomery.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka detí, ktorá žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa a rozhodol o výživnom pre maloleté deti tak, ako žiadala v návrhu. V odvolaní uviedla, že vo svojom návrhu dostatočne zdôvodnila nároky, ktoré sú kladené na ňu ako matku troch maloletých detí. Výživné, ktorým má zabezpečiť základné potreby maloletých, nepostačuje ani na plnohodnotnú stravu, potrebnú pre riadny rast detí v pubertálnom veku. Taktiež výška priznaného výživného nepostačuje ani na oblečenie, potrebné v každodennom živote v období rýchlejšieho rastu v dospievaní. Rozhodnutím súdu by bola značne znížená kvalita života maloletých detí, ktorá môže mať za následok stav hraničiaci s chudobou. Zo spisového materiálu 4P/64/2011 vyplýva, že otec mal. detí mal doterajší príjem cca 2.300 eur. Po spočítaní jeho prezentovaných príjmov jej vyšlo, že jeho výdaje sú v rozpore s uvádzanými číslami, a teda zostatok je omnoho vyšší, než tvrdí otec, preto zavádza vo svojich výpovediach. Účelovo uvádza príjmy a výdaje, ktoré sa nedajú dostatočne overiť. Súd nepreveril ani relevantnosť jeho príjmu, ako ani čas, ktorý uvádza ako pracovný. Taktiež má informáciu, že otec mal. detí uzavrel nové manželstvo, kde už boli ďalšie tri maloleté deti. Nie je pravda, že platí pravidelne vreckové svojím deťom, ako ani to, že pravidelne dobíja kredity na ich mobilných telefónoch. Deti sa už s otcom odmietajú stretávať, nakoľko jeho psychické nátlaky na nich sú neúnosné pre ich vnímanie. Ich výpoveď by mohla veľa jej tvrdení potvrdiť, však ani po psychologickom posudzovaní mal. detí sa ich názory a výpovede nedostali do spisu súdu, ktorý tak nemal všetky objektívne názory potrebné pre spravodlivé rozhodovanie. Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, súd nebral do úvahy všetky dôkazy, ktoré uvádzala na pojednávaniach, príliš striktné trval iba na predložených potvrdenkách a nebral do

úvahy aj náklady, ktoré sa nie vždy dajú podložiť písomným dôkazom. Suma 50 eur na mal. chlapcov je absolútne neadekvátne nízka pre naplnenie všetkých potrieb, ktoré dieťa v pubertálnom veku potrebuje. Otec maloletých detí je schopný prispievať na životné potreby detí vo väčšej miere, než uvádza. Zároveň poukázala na jej nepriaznivú situáciu, a to, že sa snaží nájsť si prácu, ale vplyv hospodárskej krízy v Európe jej to neumožňuje. Ďalej poukázala na „zvláštne“ náhody pri písaní, keď v zápisnici zo dňa 29.05.2013 sa pri neprítomnosti riadne a včas ospravedlneného splnomocneného zástupcu dostala veta, že zástupcu mala na zastupovanie na hlavnom pojednávaní konanom dňa 15.04.2013, pričom ju ďalej v konaní nezastupuje. Toto tvrdenie sa nezakladá na pravde, a sama s týmto výrokom nesúhlasila a žiadala odročiť pojednávanie. Taktiež v prvom „rozsudku“ sa objavilo závažné pochybenie, kde sa uvádza, že po poučení o opravnom prostriedku voči vyhlásenému rozsudku sa matka mal. dieťaťa a kolízny opatrovník vzdali práva na podanie odvolania, pričom v zápisnici z konania je dostatočne jasne vyjadrená jej vôľa o odvolaní! Takéto vady konania sú v príkrom rozpore s Ústavou SR a spochybňujú odbornú spôsobilosť súdu. V prílohe priložila úplné znenie „Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré presne popisujú životné situácie a ich dôsledky pre zdravý vývoj dieťaťa.

Otec a kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v návaznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.

Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností (či už na strane oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom.

Pri posudzovaní, či nastala zmena pomerov na strane oprávneného na výživnom, resp. povinného rodiča, v akom rozsahu je odôvodnená zmena výživného, súd vychádza zo základných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, uvedených v ust. § 62 Zákona o rodine.

Základnými kritériami na určenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (ust. § 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine), s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine).

V prípade, ak súd zistí významnú zmenu v pomeroch rodičov alebo detí, zmení existujúcu úpravu výživného, a to v rozsahu, ktorá zodpovedá kritériám podľa ust. § 62, resp. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Preskúmaním veci bolo zistené, že súd prvého stupňa v predmetnej veci riadne zistil skutkový stav veci, nebol dôvod na opakovanie už vykonaného dokazovania (§ 213 ods. 3 O.s.p.), ani na jeho doplnenie podľa ust. § 213 ods. 4, 5 O.s.p. Z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť k maloletým deťom bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, č. k. 4P/64/2011-76 zo dňa 13.02.2012, právoplatným dňa 24.02.2012, kedy bola schválená dohoda rodičov a otcovi mal. detí bola s účinnosťou od 01.12.2011 zvýšená vyživovacia povinnosť voči mal. Q. z 35 eur mesačne na 50 eur mesačne, voči mal. Q. z 35 eur mesačne na 50 eur mesačne, voči mal. Y. z 35 eur mesačne na 60 eur mesačne. V čase citovaného rozhodnutia bol mal. Q. žiakom 6. ročníka základnej školy, mal. Q. bol žiakom 7. ročníka základnej školy a mal. Y. žiačkou 9. ročníka základnej školy. Matka mal. detí bola zamestnaná na dohodu v spol. X. X. s priemerným čistým mesačným príjmom cca 300 eur. Otec mal. detí od mája 2011 pracoval ako opatrovateľ starších ľudí vo Švajčiarsku cez agentúru na živnosť. Podľa daňového priznania za rok 2011 bol základ dane 960,21 eur.

V čase rozhodovania súdu prvého stupňa bol mal. Q. iakom 7. ročníka základnej školy, mal. Q. žiakom 8. ročníka základnej školy a mal. Y. študentkou 1. ročníka Strednej umeleckej školy v U.. Matka maloletých detí je nezamestnaná (od 14.09.2012) a poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 103,90 eur mesačne a prídavky na deti vo výške 67,62 eur mesačne. Otec mal. detí dňom 31.05.2012 ukončil živnosť a v súčasnej dobe naďalej vykonáva prácu opatrovateľa vo Švajčiarsku, ale na základe pracovnej zmluvy,

kde dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.000 eur. Podľa daňového priznania za rok 2012 bol základ dane 1199,46 eur.

Z uvedeného je zrejmé, tak, ako správne konštatoval aj súd prvého stupňa, že preukázateľne došlo k zmene pomerov od poslednej úpravy výživného, a to u mal. Y., ktorej náklady oproti predchádzajúcej úprave výživného vzrástli, od 01.09.2012 je študentkou strednej školy, s čím nepochybne vznikajú zvýšené výdavky, spojené s vyučovacím procesom, zakupovaním učebníc, školských pomôcok, účasťami na povinnej praxi, ako i s ubytovaním na internáte a s cestovným do U.. Na strane mal. detí Q. a Q. ani odvolací súd nezistil od poslednej úpravy o výživnom pred rokom a pol podstatnú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie vyživovacej povinnosti. Deti aj naďalej navštevujú základnú školu s tým, že majú výdavky a záujmy primerané ich veku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k zmene pomerov došlo aj na strane matky a otca mal. detí. Matka mal. detí bola v čase posledného rozhodovania zamestnaná na dohodu s priemerným čistým mesačným príjmom cca 300 eur, v súčasnosti je nezamestnaná a poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 103,90 eur mesačne. Otec mal. detí od mája 2011 pracoval ako opatrovateľ starších ľudí vo Švajčiarsku cez agentúru na živnosť, ktorú ukončil dňa 31.05.2012 a v súčasnosti naďalej vykonáva prácu opatrovateľa vo Švajčiarsku, ale na základe pracovnej zmluvy, kde dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.000 eur. Z vykonaného dokazovania ďalej bolo preukázané, že počas manželstva rodičov mal. detí bolo uzatvorených viacero zmlúv o úveroch a pôžičkách, rodinný dom bol predaný v dražbe, zostatok úverov je cca 100.000 eur, matka mal. detí podľa vlastného vyjadrenia od rozvodu, ktorý bol v marci 2011, zaplatila iba jednu splátku vo výške 100 eur, pričom otec mal. detí spláca úvery voči Prvej stavebnej sporiteľni vo výške 75 eur mesačne a voči Slovenskej sporiteľni vo výške 150 eur mesačne.

Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej Y. z doterajších 60 eur mesačne na sumu 85 eur mesačne, s účinnosťou od 01.09.2012 za správne, ktorú sumu považoval aj odvolací súd za zodpovedajúcu zmeneným pomerom a súčasne za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám dieťaťa, a ktorá suma je v objektívnych schopnostiach a možnostiach otca a súčasne spĺňa kritériá vyššie citovaných zákonných ustanovení. Za správny považoval aj výrok rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým vyčíslil nedoplatok otca na výživnom, ktorý súd povolil otcovi splácať za podmienok, uvedených vo výroku rozsudku. Súd prvého stupňa taktiež správne rozhodol, keď návrh matky mal. detí v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti na mal. Q. a Q. ako nedôvodný zamietol z dôvodu, že u mal. detí od poslednej úpravy výživného nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného.

Odvolací súd preto námietky matky mal. detí, uvádzané v odvolaní, považoval za neopodstatnené.

Čo sa týka námietky matky mal. detí, že v zápisnici zo dňa 29.05.2013 sa pri neprítomnosti riadne a včas ospravedlneného splnomocneného zástupcu dostala veta, že zástupcu mala na zastupovanie na pojednávaní konanom dňa 15.04.2013, pričom ju ďalej v konaní nezastupuje, odvolací súd uvádza, že matka mal. detí tento text svojím podpisom potvrdila, pričom nežiadala jeho zmenu.

K ďalšej námietke matky, že v rozsudku sa objavilo závažné pochybenie, kde sa uvádza, že po poučení o opravnom prostriedku voči vyhlásenému rozsudku sa matka mal. dieťaťa a kolízny opatrovník vzdali práva na podanie odvolania pričom, v zápisnici z konania je dostatočne jasne vyjadrená jej vôľa o odvolaní, odvolací súd konštatuje, že táto zrejma nesprávnosť, spočívajúca v písárskej chybe pri písaní odôvodnenia rozsudku, bola odstránená vydaním opravného uznesenia.

Preto odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a žiadnemu z účastníkov neboli priznané trovy odvolacieho konania, nakoľko sa jedná o konanie, ktoré mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.